

LUNDS
UNIVERSITET

Bortom Regnbågens Gränser

*En dokumentstudie om hur stereotyper, heteronormativitet
och homonormativitet reproduceras i HBTQ+
asylprocessen*

Saga Lombardi

Lunds universitet

Genusvetenskapliga institutionen

GNVK22 Kandidatuppsats 15hp

Handledare: Priscilla Solano

Abstract

This research examines how stereotypes, heteronormativity och homonormativity are reproduced in documents used by the Swedish Migration Agency in the LGBT+ asylum process. The material consists of two supporting documents that are used in order to determine the sufficiency and credibility of each individual asylum case. Using a qualitative approach, the study analyzes these two documents through Altheides and Schneiders qualitative content analysis. The findings reveal that both documents reproduce and reject stereotypes simultaneously. These stereotypes are based on western ideals, which impede LGBT+ asylum seekers from conforming to them and consequently hinder being perceived as 'desired' and 'wanted'. The fact that the documents exist and are still used adamantly, perpetuates the heteronormative ideal and contributes to the creation of an 'us versus them' divide. The reproduction of stereotypes, heteronormativity and homonormativity adds to the process that reinforces the deportability and illegality of LGBT+ migrants. This research contributes to understanding the underlying critical aspects of these official documents.

Nyckelord: *HBTQ+, Stereotyper, Queerteori, Asylprocessen, Migrationsverket*

Keywords: *LGBT+, Stereotypes, Queer theory, Asylum process, Swedish Migration Agency*

Innehållsförteckning

Abstract	1
1. Problemformulering	3
1.1 Syfte och forskningsfråga	5
2. Bakgrund	5
2.1 Politisk kontext	6
2.2 Asyl och asylprocessen	7
3. Forskningsfältet	8
4. Teori	11
4.1 Stereotypisering	11
4.2 Heteronormativitet	12
4.3 Homonormativitet	13
5. Metod	14
5.1 Metodologi	14
5.2 Dokumentstudie och kvalitativ innehållsanalys	15
5.3 Urval	16
5.4 Material	17
5.5 Analysens genomförande	18
6. Etisk reflektion	18
7. Analys	20
7.1 Stereotypisering	20
7.2 Heteronormativitet	23
7.3 Homonormativitet	26
8. Sammanfattande diskussion	28
9. Förslag till ytterligare forskning	29
10. Dokumenten	31
11. Referenslista	31

1. Problemformulering

”När ”Nour” sökte asyl i Sverige berättade han att hans sexuella läggning var förenat med livsfara i hemlandet. Men han fick avslag, eftersom han haft för få sexpartners.” (Price, 2022)

Under sommaren 2022 samarbetade reklambyrån AKQA med West Pride för att både uppmärksamma absurditeten i asylprocessen och hjälpa hbtq+-flyktingar att få stanna i Sverige (Price, 2022). För att försvåra migrationsverket ifrågasättande av hbtq+-flyktingars livshistorier, fick de bli en del av West Prides organisation som ”Ambassador of Pride” (ibid). Under sommaren fanns det reklamskyltar med hbtq+-flyktingars anonymiserade ansikten uppsatta runt om i Sverige, på sociala medier och under West Pride för att väcka uppmärksamhet om problemet (ibid).

Hösten år 2020 arbetade en praktikant och en asylrättsjurist från RFSL med att ta fram statistik till RFSL:s rättsutredning ”*Avslagsmotiveringar i hbtqi-asylärenden. En rättsutredning av Migrationsverkets, migrationsdomstolarnas och Migrationsöverdomstolens prövning av sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck*” (Gröndahl, 2020, Bilaga s.3).

Statistiken samlades in i form av domar och beslut mellan åren 2012 och 2020 (ibid).

Eftersom alla domar och beslut från Migrationsverket och Migrationsdomstolarna inte är tillgängliga för alla är denna statistik inte fullständig (ibid). Trots det väljer jag att ta upp dem då det å ena sidan är intressant att se statistik över det problem som beskrivs ovan, och å andra sidan på grund av att det kan ge en blick över ungefär hur siffrorna ser ut i förhållande till varandra. Mellan åren 2012 och 2020 fann RFSL totalt 2006 domar och beslut (Gröndahl, 2020, Bilaga s.3). Av dessa 2006 domar och beslut fick 137 bifall medan 1200 fick avslag på grund av tillförlitlighet och 669 avslag på grund av tillräcklighet (ibid). I en asylansökan kan avslag ges av två skäl: bristande tillförlitlighet: det vill säga uppgifterna är inte tillförlitliga, och bristande tillräcklighet: det den asylsökanden riskerar är inte tillräckligt för att få asyl (Andersson, 2019, s.5).

Enligt 4 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) är en person som känner rädsla för förföljelse i sitt hemland på grund av sexuell läggning eller könsidentitet en flykting, och har därmed rätt till skydd. Det är upp till migrationsverket att utreda och bedöma respektive fall, och till hjälp har de ett rättsligt ställningstagande. Det rättsliga ställningstagandet beskriver hur lagar och propositioner ska tolkas samt hur utredningen och prövningen av asyl för hbtq+-personer ska gå till. Med fördel görs bedömningen i följande steg: (1) bedöma om den sökande har gjort sin

tillhörighet till viss grupp som riskerar förföljelse sannolik; (2) bedöma situationen i hemlandet; (3) bedöma att den sökande gjort risken för förföljelse i hemlandet sannolik; (4) genomföra en individuell prövning vars syfte är att se om rädsla för förföljelse i hemlandet är sannolikt; (5) om bedömningen visar att den sökande är i behov av skydd måste ytterligare en bedömning göras för att se om det finns myndighetsskydd vid återvändande till hemorten, alternativt ett internflyktsalternativ inom hemlandet (Migrationsverket, 2021:4). Utöver det rättsliga ställningstagandet finns även ”Guidelines on international protection no. 9” från UNHCR, vilken är ett komplement till FN:s flyktingkonvention, till stöd för asylutredningen av hbtq+-asylsökanden (UNHCR, 2012). Varken det rättsliga ställningstagandet eller UNHCR:s riktlinjer är juridiskt bindande och det finns heller inte något krav på att dessa används vid asylprövningen (Migrationsverket, 2021; UNHCR 2012).

Tidigare forskning visar på att det är svårt att få asyl på grund av sexuell läggning eller könsöverskridande identitet då det är svårt att bevisa sin sexualitet (Lewis, 2013, s.178; Wimark & Hedlund, 2017, s.73) och även svårt för handläggare att avgöra om sexualiteten eller könsidentiteten görs sannolik (Wimark & Hedlund, 2017, s.73). Tidigare forskning visar även att de asylsökande som bäst passar in under stereotypa föreställningar om hbtq+-personer har större chans att få asyl (Lewis, 2013, s.178). Att hbtq+-asylsökande som faller in under stereotypiska föreställningar har större chans att få asyl menar jag beror på att de som gör bedömningarna baserar sin kunskap om hbtq+-personer på stereotypa föreställningar de själva har. Detta innebär att lagarna som appliceras och bedömningarna som görs kan skilja sig åt beroende på vem det är som tar beslutet.

Brännström (2017, s.68) tar upp kritik mot domarnas objektivitet vid tolkning av lagen. Domare har, precis som alla människor, sina personliga förutfattade meningar och egna värderingar och preferenser (ibid). Detta innebär att när de tolkar en lagtext är de påverkade av sin ena position och sina egna värderingar vilket resulterar till att det inte är möjligt för dem att tolka lagen på ett objektivt sätt (ibid). Jag hävdar att detta även kan appliceras på när beslutsfattarna använder sig av stöddokumentet (riktlinjerna från UNHCR och det rättsliga ställningstagandet). Användandet, tolkningen och appliceringen av dessa stöddokument skiljer sig därmed åt från beslutsfattare till beslutsfattare. Även vid tolkningen av en asylberättelse är de färgade av sina egna åsikter och värderingar vilket innebär att det inte är möjligt att tolka berättelsen på ett objektivt sätt. Således är en bedömning om trovärdighet och tillförlitlighet i min mening subjektiv snarare än objektiv och bygger på stereotypa uppfattningar som beslutsfattarna har.

Med detta som underlag anser jag att det är viktigt att analysera dessa stöddokument som används vid bedömningen i asylprövningar. Detta då det är dessa stöddokument som migrationsverket och migrationsdomstolen i många fall hänvisar till när de avgör om hbtq+ asylsökande ska få asyl eller inte.

1.1. Syfte och forskningsfråga

Syftet med denna studie är att undersöka de tvetydliga problematiska aspekterna i två av de dokument som Migrationsverket använder sig av när de ska bedöma huruvida hbtq+-asylsökande har gjort sin tillhörighet till samhällsgruppen hbtq+ sannolik och att det där finns ett behov av skydd. Detta genom genomförandet av en kvalitativ innehållsanalys av ”Migrationsverkets rättsliga ställningstagande angående utredning och prövning av den framåtsyftande risken för personer som åberopar skyddsskäl på grund av sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller könsuttryck” och ”UNHCR Guidelines on International Protection No. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity”.

Forskningsfrågorna som studien ämnar besvara är följande:

På vilka sätt reproduceras stereotyper, heteronormativitet och homonormativitet i "Migrationsverkets rättsliga ställningstagande angående utredning och prövning av den framåtsyftande risken för personer som åberopar skyddsskäl på grund av sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller könsuttryck" och "UNHCR Guidelines on International Protection No. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity"?

Vad blir konsekvenserna av detta?

2. Bakgrund

I denna del beskrivs bakgrundinformation som är väsentlig för att förstå uppsatsens innehåll. Bakgrundinformationen består utav en kort redogörelse av den politiska kontexten som uppsatsen situerar sig i. Detta då jag ser stereotyper, heteronormativitet och homonormativitet som något politiskt snarare än något kulturellt. Därefter kommer asyl och asylprocessen att förklaras och beskrivas då dessa är viktiga för att förstå hur stöddokumentet används under asylprocessen. Men innan jag går närmare in på detta är det nödvändigt att jag definierar begreppet hbtq+:

Hbtq+ är ett paraplybegrepp för homosexuella, bisexuella, transpersoner och queera (Friends, 2023; RFSL, 2019). Första gången begreppet användes i skrift var i RFSL:s tidning *Kom Ut* år 2000 (RFSL, 2019). Begreppet som användes då var enbart ”hbt” och det var det första begreppet som också inkluderade transpersoner snarare än enbart sexuella läggningar (ibid). Genom åren har allt fler läggningar tillkommit och sedan 2012 har begreppet ”hbtq” använts av RFSL för att 2019 ha blivit ersatt av ”hbtqi” som nu är det officiella begreppet (ibid). I denna uppsats kommer jag att använda mig av begreppet hbtq+ för att inte exkludera någon sexuell läggning eller könsidentitet. För att få en bättre förståelse av uppsatsen är det också betydelsefullt att känna till att Sverige rankas som en av världens mest hbtq+-vänliga länder (Wilson, 2019) och att det i världen finns en splittring gällande acceptansen av hbtq+-personer (Poushter & Kent, 2020). Majoriteten av de länder som är accepterande och inkluderande av hbtq+-personer är västerländska (ibid). Jag väljer att ta upp detta av två anledningar. Först då det faktum att Sverige är ett av världens hbtq+-vänliga länder väckte frågan: Vilka hbtq+-personer är de vänliga mot? Denna fråga är kopplad till homonormativiteten som uppsatsen intresserar sig för att analysera. Den andra anledningen är att stereotyperna som framkommer i stöddokumenterna är konstruerade utifrån ett västerländskt perspektiv. Det är således västerländska stereotyper och perspektiv som appliceras på människor som inte är västerländska och inte följer de västerländska normerna varpå stereotyperna blir missvisande. Detta är en del av stereotypisering som kallas för etnocentrism (Hall, 1997, s.258) vilket kommer att förklaras närmare i uppsatsens teoridel. Förutom att det en finns en splittring gällande acceptansen av hbtq+ fann en studie att det även finns en splittring gällande vilka hbtq+-personer som generellt är mer accepterade. Studien visar att icke-heterosexuella kvinnor är mer accepterade i både västvärlden och icke-västvärlden medan attityden mot icke-heterosexuella män är mer negativ (Bettinsoli et al., 2020).

2.1 Politisk kontext

Under den humanitära krisen år 2015, tog Sverige emot mest asylsökande och immigranter per capita i Europa (Erlanger & Anderson, 2022). Många menar att Socialdemokraterna, som hade makten under den humanitära krisen, har misslyckats med att assimilera asylsökanden och immigranter, något som Sverigedemokraterna hävdar har en koppling till det ökande vapenvåldet i Sverige (ibid). Sedan Sverigedemokraterna kom över fyraprocentsspärren i valet 2010 (Valmyndigheten, 2023a), har de successivt ökat i popularitet för att i valet 2022 bli det näst största partiet i Sverige (Valmyndigheten, 2023b). I valet 2022 skedde det ett maktskifte i Sverige där högerpartierna fick flest röster och således bildade tre av de fyra

höger partierna regering där Sverigedemokraterna kom att bli stödparti (Westling, 2022). Trots att Sverigedemokraterna inte ingår i regeringen förväntas de ha stort inflytande på migrationspolitiken i landet (ibid). Sedan maktskiftet håller det på att ske ett paradigmskifte inom svensk migrationspolitik då regeringen planerar att införa/har infört en rad migrationsbegränsande förändringar (Justitiedepartementet, 2023). Bland annat vill regeringen anpassa asyltagstiftningen till EU-rättens miniminivå då de menar att Sverige inte bör vara mer generöst gällande asyl än EU-rätten och andra juridiskt bindande konventioner kräver (ibid).

2.2 Asyl och asylprocessen

Vem som har rätt till asyl och hur asylprocessen ska gå till regleras på både internationell och nationell nivå. Sverige har skrivit på juridiskt bindande konventioner, tagit fram nationella lagar och regler och behöver även följa EU:s regler gällande asylrätten.

FN:s flyktingkonvention, eller *1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning* som den också kallas, är en konvention som Sverige skrivit under (Migrationsverket, 2022a).

Konventionen redogör för vem som bedöms vara flykting, vilka sociala rättigheter, vilket annat bistånd samt vilket rättsskydd en flykting bör få från de stater som har skrivit under konventionen (UNHCR, 2023). Den redogör även för vilka skyldigheter flyktingarna har gentemot värdlandet (ibid). Till en början var flyktingkonventionen riktad till europeiska flyktingar som flytt från händelser som inträffat före 1 januari 1951, men 1967 års protokoll, vilket är den enda ändringen i konventionen sen den skapades, expanderade konventionen så att den nu omfattar flyktingar från hela världen (ibid).

Dublinförordningen bestämmer i vilket EU land som asylansökan ska lämnas in (European Commission, 2023). Utöver att reglera var ansökan ska lämnas in, finns Dublinförordningen även där för att se till att ansvaret och antalet flyktingar EU länder tar in inte är oproportionerligt (ibid). Detta innebär att inget EU land ska bära mer ansvar än något annat utan att alla EU länder bär lika ansvar och kontinuerligt ska bidra till solidaritet (ibid).

Utlänningslagen (UtlL) (2005:716) utfärdades i september 2005. UtlL är en av de lagar som reglerar svensk migrationsrätt och lagen innehåller bland annat bestämmelser om asyl och uppehållstillstånd (Migrationsverket, 2022b). 4 kap. 1 § i UtlL (2005:716) definierar vem som är flykting:

Med flykting avses i denna lag en utlänning som - befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp, och - inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, begagna sig av detta lands skydd.

Är man, i lagens mening, en flykting har man rätt till skydd i form av uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 § UtL. Upphållstillstånd får dock nekas ifall personen exempelvis fått skydd i annat EU-land alternativt annat land utanför EU eller om personen kan sändas till ett land där hen; (1) inte riskerar förföljelse; (2) inte riskerar dödsstraff/tortyr/annan bestraffning som anses vara inhuman; (3) inte riskerar att skickas vidare till ett land där hen inte har skydd; (4) har anknytning till det aktuella landet (5 kap. 1b § UtL).

Asylprocessen sker i flera olika steg (Asylrättscentrum, 2023). Dublinförordningen bestämmer först om en asylansökan ska prövas i Sverige eller i ett annat Dublinland (European Commission, 2023). Ska ansökan prövas i Sverige lämnas en ansökan in till Migrationsverket där personalen ställer frågor till den som lämnar in ansökan (Asylrättscentrum, 2023). Efter att ansökan lämnats in genomförs en asylutredning där migrationsverket ställer frågor om vem asylsökanden är, dennes bakgrund, varför denne söker asyl och vilken skyddsgrund som åberopas (ibid). Till stöd under asylutredningen har asylsökanden en tolk och ett offentligt biträde (ibid). Det finns även möjlighet att lämna bevis till migrationsverket för att stödja asylberättelsen (ibid). Allt som sägs skrivs ner i ett protokoll som det offentliga biträdet sedan går igenom med den som söker asyl (ibid). Det finns då möjlighet att rätta om något som står fel eller om asylsökande vill lägga till något (Asylrättscentrum, 2023). Till sist ger migrationsverket antingen avslag eller bifall på ansökan (ibid). Blir det avslag finns möjlighet till överklagande hos migrationsdomstolen (ibid). Migrationsdomstolen använder då det skriftliga materialet från migrationsverket och i vissa fall hålls en muntlig förhandling där den som söker asyl återigen får redogöra sin berättelse, asylskäl och förklara det som migrationsverket ifrågasatt (ibid).

3. Forskningsfältet

I följande del kommer en överblick av forskningsfältet att presenteras i form av tidigare forskning. Jag har valt ut fyra artiklar som jag anser är av relevans för denna uppsats. Den första artikeln fokuserar på inkludering av samkönad sexualitet i svensk migrationslagstiftning. Den andra artikeln diskuterar två saker; (1) deportabilitet och; (2) samkönad sexualitet som asylgrund och hur detta hänger ihop med stereotyper. Den tredje

artikeln diskuterar också deportabilitet och dess koppling till migranternas olaglighet. Den fjärde och sista artikeln diskuterar vissa svårigheter med att lyckas få asyl. Jag anser att dessa är relevanta delar för att de kan kopplas till uppsatsens teoretiska ramverk och delar för att de kan användas för att illustrera och problematisera fynden i min forskning.

Wikström och Hedlund (2017) har gjort en studie där de analyserat den legala förändringen i svensk migrationslagstiftning där icke-heterosexuella har gått från att vara exkluderade till att bli inkluderade. De har analyserat både hur den legala utvecklingen förhåller sig till samkönad sexualitet och hur ideologiska förståelser förhåller sig till samkönad sexualitet i Sverige (ibid, s.71). Wikström och Hedlund tar avstamp i sexuella medborgarskapsrättigheter och hur detta har resulterat i att samkönad sexualitet har förflyttats från den privata sfären till den offentliga, och att detta möjliggjordes av den kapitalistiska produktionen (ibid, s.71–72).

Genom att analysera flertalet lagar och propositioner (ibid, s.74) identifierade de fyra teman som alla pekar på att det finns en ideologiskt präglad uppsättning tankar om hur man lever tillsammans: (1) samkönad sexualitet har fått benämningen 'sexuell läggning' i lagstiftningen, där 'läggning' syftar på stadigvarande parrelationer vilket exkluderar andra samlevnadsformer och sexuella praktiker; (2) homosexualitet och heterosexualitet blir motsatser där andra sexualiteter såsom bisexualitet exkluderas i lagstiftningen; (3) de som migrerar genom samkönat samboskap eller äktenskap inte blivit föremål för diskussion i förundersökningarna; (4) samkönad sexualitet har blivit en asylgrund där definitionen återigen är 'läggning' (Wikström & Hedlund, 2017, s.84-85).

Lewis (2013) analyserar den socio-legala produktionen av queer deportabilitet (fr eng. deportability) inom ramen av asylpolitik i USA. Lewis argumenterar för att deportabilitet strukturerar majoriteten av hbtq+-flyktingars och asylsökandes erfarenheter (ibid, s.177). Deportabilitet har påtagliga emotionella och psykologiska effekter på hbtq+-flyktingar och asylsökanden då risken att bli deporterad producerar känslor av hopplöshet och desperation (ibid, s.185). Hopp har en betydande roll för att kunna föreställa sig en alternativ framtid (ibid). Deportabilitet krossar således allt hopp vilket leder till att migranter inte kan drömma om en alternativ framtid och inte har möjlighet att göra långsiktiga planer vilket resulterar i att många queera migranternas mentala hälsa påverkas negativt (ibid).

Deportabilitet producerar även "olaglighet" av migranter (Lewis, 2013, s.185). "Olaglighet" signalerar ett specifikt rumsligt sociopolitiskt tillstånd och levs genom en påtaglig känsla av deportabilitet (De Genova, 2004, s.161). Den lagliga framställningen av "olaglighet" tillhandahåller en apparat att upprätthålla mexikanska migranternas sårbarhet och

lätthanterlighet som arbetare i USA (ibid). De Genova argumenterar för att det juridiska skapandet av ”olaglighet” är en aktiv process som involverar skapandet och tillämpningen av migrationslagar och policys, så väl som utformningen av den allmänna diskursen och kulturella normer (De Genova, 2004).

Samkönad sexualitet och könsidentitet är en relativ ny grund för asyl inom migrationspolitiken och det blir därmed svårt för hbtq+-flyktingar och asylsökande att översätta sina erfarenheter så de passar inom ramen för det narrativ som godkänns av staten (Lewis, 2013, s.176). Det som främst gör det svårt för bland annat lesbiska att lyckas få asyl har att göra med att FN:s flyktingkonvention fokuserar på individer som söker skydd på grund av etnisk, religiös eller politisk förföljelse (ibid). Både kvinnor och de som söker asyl på grund av samkönad sexualitet eller könsidentitet exkluderas ur denna konvention (ibid, s.177). Således är den traditionella bilden av en asylsökande en man som flyr en förtryckande regim på grund av politisk förföljelse och ju närmare den traditionella asylsökande en är, desto större chans är det att få asyl (ibid, s.178). Att bevisa sin sexualitet utgör ännu en svårighet för hbtq+-flyktingar och asylsökande att få asyl (ibid). Slutligen tar Lewis (2013, s.182) upp att om en hbtq+-flykting eller asylsökande anpassar sig efter stereotypa uppfattningar är det större sannolikhet att de får asyl.

Förutom att inte passa in i den stereotypiska ramen som skapats för asylsökande finns det en annan svårighet med att få asyl vilken är kopplad till situationen i hemlandet. Wikström (2014) diskuterar könsrelaterad förföljelse som grund för asyl – en grund som även den är relativt ny – och analyser skrivna utlåtanden från Migrationsverket och Migrationsdomstolen som handlar om asylansökningar där könsrelaterad förföljning har åberopats som grund till asyl. Wikström kommer fram till att asyl på grund av könsrelaterad förföljning är ovanligt (ibid, s.216). Detta på grund av asylbedömningarna tittar på hemlandets kultur och vad som anses vara normalt där vilket innebär att asyl blir nekat på grund av att skyddsskälet som åberopat anses vara normalt i hemlandet (ibid, s.217).

Det finns, utifrån vad jag har kunnat hitta, en lucka i forskningsfältet gällande granskning av stöddokumentet som används vid asylutredningen och asylprövningen. Min avsikt är att denna studie ska fylla den luckan. Anledningen till att luckan existerar kan bero på att dokumenten inte är juridiskt bindande, således finns det inget intresse av att kritiskt granska dem. Att Migrationsverkets rättsliga ställningstagande från 2021 är relativt nytt kan också ha en påverkan.

4. Teori

I denna del kommer relevanta teorier och begrepp för studien att presenteras. Teorierna som har valts är Stuart Halls 'stereotypisering' från representationsteorin och queerteorins begrepp 'heteronormativitet' och 'homonormativitet'. Dessa teorier har valts ut då uppsatsen ämnar undersöka hur stereotyper, heteronormativitet och homonormativitet reproduceras i två dokument som används i asylprocessen och asylutredningen för hbtq+-asylsökande.

4.1 Stereotypisering

Det första teoretiska begreppet som jag har valt att använda är 'stereotypisering' vilket är ett begrepp från Stuart Halls representationsteori. Stereotypisering har valts ut då det kan användas för att analysera reproduktionen av stereotyper i de två dokumenten.

Att bli stereotypiserad innebär att man blir reducerad till få, förenklade, essentiella karaktärsdrag som är oföränderlig i sin natur (Hall, 1997, s.249). Hall använder stereotypisering för att reflektera över hur rasifierad förtrycksregim faktiskt fungerar (ibid:257) men begreppet kan även användas för att, i det här fallet, titta på stereotypisering av hbtq+-personer då hbtq+-personer också är en underordnad grupp i samhället (Hall, 2013, s.247; Rosenberg, 2002, s.100). Förutom att ha essentiella, reducerande och naturaliserande effekter, finns det fyra andra aspekter som är viktiga att ha i åtanke gällande stereotypisering; (1) skapandet av den Andre och exkludering; (2) stereotypisering och makt; (3) fantasins roll; (4) fetischism (ibid).

Med hänvisning till Richard Dyer poängterar Hall att det är viktigt att veta skillnaden mellan *typisering* och *stereotypisering* (ibid). Det är praktiskt taget omöjligt att förstå världen utan att *typisera* (Hall, 1997, s.257). Detta då människor skapar scheman i hjärnan där de placerar in människor, objekt och händelser i olika kategorier som är logiska utifrån ens egna referensramar (ibid). Således är det möjligt att identifiera exempelvis ett bord även fast man inte har sett just den specifika typen av bord förut (ibid). Typisering är alltså viktigt för meningsskapande i större kategorier (ibid). Det är när typiseringen går över till att reducera människor till dessa förenklade, lätt ihågkomliga, välkända karaktärsdragen och överdriver och simplificerar dem som vi talar om stereotypisering (Hall, 1997, s.258). Förutom att reducera människor, skapar stereotypisering en splittring mellan det som anses vara normalt och acceptabelt, och det som anses vara onormalt och oacceptabelt (ibid). Således skapar stereotypisering symboliska gränser mellan acceptabelt och oacceptabelt vilket leder till exkludering och andrefiering (ibid).

Stereotypisering tenderar att ske under stora maktojämlighetsförhållanden där makten riktas mot den exkluderande underordnade gruppen (Hall, 1997, s.258). En viktig aspekt av denna makt är *ethnocentrism* – när den överordnade gruppen appliceras dess egna normer och kultur på den underordnade gruppen (ibid). Kort sagt är stereotypisering, utifrån denna aspekt, det som Foucault kallar för kunskap/makt-spel och det som Gramsci kallar för en aspekt av kampen för hegemoni (Hall, 1997, s.259).

4.2 Heteronormativitet

Uppsatsens andra teoretiska begrepp är heteronormativitet. Det har valts ut av två huvudsakliga skäl. För det första vill jag förstå hur heteronormativitet reproduceras i de två dokumenten. För det andra är det nödvändigt att förstå heteronormativitet för att kunna förstå homonormativitet, eftersom homonormativitet bygger på och är kopplat till heteronormativitet.

Kritiken mot heteronormativitet är centralt för queerteorin och är dess mest väsentliga och användbara teoretiska ansats (Rosenberg, 2002, s.100). En förenklad definition av heteronormativitet är antagandet att alla individer är heterosexuella och att heterosexualitet är det naturliga (ibid). I forskningssammanhang åsyftar heteronormativitet de institutioner, relationer, strukturer och handlingar som återupphåller heterosexualitet som naturligt, normalt och universellt (ibid). På grund av att heterosexualiteten blir normen, kategoriseras allt avvikande som "den Andre" och blir således fel (Rosenberg, 2002, s.101). Begreppet 'normativitet' har en stark koppling till något som känns påtvingat vilket i sin tur indikerar förtryck (ibid). Förtryck handlar i det här fallet inte om en brutal regim som förtrycker sina medborgare utan det handlar om ett välmenande samhälle vars normer och regler medför hinder eller begränsningar för vissa samhällsgrupper och människor (ibid). Förtryck är således någonting strukturellt (ibid).

De två principer som bär heteronormativitet är: (1) exkludering vid normavvikning och uppdelning i 'vi' och 'dem'; (2) assimilering genom anammandet av avvikelser i normen (Rosenberg, 2002, s.102). Den första principen överensstämmer med att tänka i dikotomier som är en västerländsk tradition där två delar av en enhet anses vara varandras motsatser i relationen antingen-eller (ibid). Detta leder till hierarkisering där den ena är privilegierad på den andras bekostnad, vilket leder till sociala orättvisor och ojämlikhet, som legitimeras genom naturalisering av uppdelningen (ibid). Upprätthållandet av heterosexualitet som normen sker genom att heterosexualitet framställs som naturligt och vanligt och därmed blir

önskvärt medan homosexualiteten blir sedd som problematiskt och något som ständigt måste förklaras (ibid). Detta leder till en klyfta mellan det normala och avvikande och ett 'vi' och 'dem' skapas där normen är legitimerad och naturaliserad (ibid). Den andra principen utgår ifrån tanken om en universell mänsklighet med assimilering som metod vilket innebär att tidigare uteslutna grupper ska ansluta sig till den dominerande kulturen (Rosenberg, 2002, s.102). Inom heteronormen går detta ut på att queera ska anpassa sig och försöka att passa in under den dominerande heterosexuella kulturen vilket är omöjligt och de queera kommer därför alltid att stämplas som avvikande och den Andre eftersom normen består (ibid, s.3).

4.3 Homonormativitet

Utifrån begreppet heteronormativitet, populariserade Lisa Duggan (2003) begreppet homonormativitet i boken *The Twilight of Equality? Neoliberalism, cultural politics and the attack on democracy*. För att förstå hur homonormativa föreställningar reproduceras i dessa två dokument är homonormativitet av central betydelse.

Duggan beskriver homonormativitet som "en politik som inte utmanar de rådande heteronormativa antaganden och institutioner, utan snarare hjälper till att upprätthålla dem, samtidigt som den lovar möjligheten till avmobiliserad homosexuell valkrets, och en privatiserad, avpolitiserad homosexuell kultur som är förankrad i hemliv och konsumtion" [min översättning] (Duggan, 2003, s.50). Homonormativitet är helt enkelt ett hierarkiskt system som bestämmer vilka homosexuella som är bättre än andra, och där queera personer uppmanas att följa de traditionella heterosexuella familjevärderingar som heteronormativiteten förespråkar. Homonormativitet förespråkar en viss typ av homosexuell där vithet, könsanpassat beteende och medelklasstatus är det acceptabla (O'Brien, 2015, s.794). Alltså är den vita, feminina, medelklasskvinnan och den vita, maskulina, medelklassmannen de kulturellt accepterade homosexuella medan transpersoner, rasifierade queers, den feminina bögen och den maskulina flatan utsätts för ännu mer förtryck och ännu mer exkludering. O'Brien (2015, s.794) beskriver att homonormativitet har fått den queera slogan att gå från "we're here, we're queer, get used to it" till "we're here, we're queer, let's go to Ikea".

Homonormativitetens hierarkiska system leder som sagt till att vissa homosexuella kroppar förtrycks och exkluderas mer än andra. Det leder också till synsättet där homosexuella och rasifierade är dikotomier, alltså varandras motsatser (Haritaworn, 2015, s.26). Att vara både homosexuell och rasifierad samtidigt är således en omöjlighet. Etiketten 'kriminell' och

'hatfull' tenderar också att fastna på hbtq+-personer och rasifierade snarare än homo- och transfober samt rasister (Haritaworn, 2015, s.127). Sålunda leder homonormativitet till synen på rasifierade hbtq+-personer som den hatfulle Andre och de är därmed mindre önskvärda än vita hbtq+-personer.

5. Metod

I denna del kommer uppsatsens metodologiska tillvägagångssätt att beskrivas. Först kommer en kort genomgång av uppsatsen metodologi. Sedan en beskrivning av datainsamlingsmetod och analysmetod. Det kommer även att förklaras hur urvalet har gått till samt en presentation av materialet som kommer att användas i analysen. Till sist kommer genomförandet av analysen att beskrivas.

5.1 Metodologi

För att samla in materialet till studien har jag valt att använda mig av dokumentstudie. Att använda dokument i sin studie innebär att använda material som inte specifikt producerats med syfte att användas i forskningssammanhang (Bryman, 2016, s.546). Jag anser att detta kan vara fördelaktigt eftersom det möjliggör avslöjande av eventuella fördomar som kan finnas i dessa dokument. Däremot kan det samtidigt utgöra en svårighet att arbeta med material som jag själv inte har varit med och producerat, och som inte heller har producerats för att jag ska analysera det utifrån mitt valda teoretiska ramverk.

För att analysera dokumenten har jag valt att genomföra en kvalitativ innehållsanalys. Mer specifikt Altheides och Schneiders etnografiska innehållsanalys. Jag har valt en kvalitativ metod i stället för en kvantitativ metod eftersom jag är intresserad av att tolka texten i de två stöddokumenterna och analysera hur stereotyper, heteronormativitet och homonormativitet reproduceras. Mitt fokus ligger på att förstå materialet och dess innebörd, snarare än att kvantifiera det (Bryman, 2016, s.32–33). Jag har beslutat mig för att använda kvalitativ innehållsanalys som analysmetod främst på grund av att det är den vanligaste metoden för att analysera dokument som källor (ibid, s.563). Inom ramen för kvalitativ innehållsanalys är etnografisk innehållsanalys vanligt förekommande (ibid). Etnografisk innehållsanalys tillåter den mig som forskare att omarbete de utvalda kategorierna och temana under forskningsprocessens gång (ibid) vilket ger mig möjlighet att anpassa forskningens fokus snarare än tvärtom.

Som epistemologisk utgångspunkt utgår jag ifrån postmodernismen. Postmodernismen motsätter sig en idé om en essentiell sanning och att det finns objektiv kunskap att inhämta

(Leavy & Harris, 2019, s.61; Jaggar, 2016, s.343). Idén om objektiv kunskap och hela objektivism-relativism dualiteten är skadligt för feminismen menar Donna Haraway (Haraway, 2016). Haraway myntade begreppet 'situerad kunskap' för att visa att objektiv kunskap är en myt och att kunskap i stället är positionellt producerat (ibid). Detta innebär forskare inte är neutrala i sin forskning och att forskningen som produceras påverkas av forskarens sociala position. Jag kommer således inte att hävda att kunskapen som produceras i denna studie är en objektiv sanning utan jag är medveten om att jag omöjligen kan vara neutral och objektiv i skapandet av denna kunskap. Ergo kommer resultatet av denna studie vara en möjlig sanning och en möjlig kunskap.

5.2 Dokumentstudie och kvalitativ innehållsanalys

Dokument av olika slag från institutioner och organisationer har haft en viktig roll i kvalitativ forskning under många år (Bowen, 2009, s.27). Med dokument avses allt från massmedieutlåtande till statliga handlingar (Bryman, 2016, s.546; Bowen, 2009, s.27–28). Denna studie kommer analysera två dokument. Dokument som källa har väckt frågan om källan är partisk vilket är starkt kopplat till frågan om trovärdighet (Bryman, 2016, s.553; Bowen, 2009, s.32). Samtidigt är denna typ av dokument intressanta att analysera just på grund av de fördomar som de kan avslöja (ibid). Det är däremot viktigt att vara kritisk mot att dessa dokument är en representation av verkligheten (ibid). Representations-problemet är nästintill unikt för just denna typ av dokument, och det leder också till frågan om forskningsresultatet är representativt (ibid). I kvalitativ forskning är frågan om representativitet dock inte viktig på grund av att ingen studie kan vara representativ i statistisk mening (ibid).

Analysen i en dokumentstudie kan göras på olika sätt (Bryman, 2016, s.562; Bowen, 2009, s.32). Allmänt förekommande är kvalitativ innehållsanalys (Bryman, 2016, s.563). Kvalitativ innehållsanalys innebär att forskaren organiserar innehållet utifrån teman, kategorier och exempel som är centrala för studiens frågeställningar (Bowen, 2009, s.27, 32). Jag har organiserat innehållet i de två utvalda dokumenten utifrån uppsatsens teoretiska ramverk. Detta innebär att jag har organiserat textens innehåll utifrån exempel som kan analyseras utifrån stereotypisering, heteronormativitet och homonormativitet för att besvara studiens frågeställningar.

Karaktäristiskt för kvalitativ innehållsanalys är Altheides och Schneiders etnografiska innehållsanalys, hädanefter ECA (Bryman, 2016, s.563). ECA skiljer sig åt mot den

traditionella kvantitativa innehållsanalysen genom att forskaren hela tiden reviderar de kategorier och teman som tas ut vid granskningen av dokumenten (ibid). Således är forskningsprocessen mycket mer fram och tillbaka mellan conceptualisering, datainsamling, analys och tolkning (ibid, s.564).

Altheide och Schneider beskriver ett antal steg som forskaren kan följa vid ECA (Bryman, 2016, s.565): Första steget är att generera en forskningsfråga vilket jag har gjort ovan. Andra steget är att förstå inom vilken kontext dokumenten producerades, det vill säga, vad är dokumentens syfte. Detta beskrivs närmare under punkt 5.4 Material. I steg tre ska författarna begränsa sig till ett mindre antal dokument – i mitt fall har jag begränsat mig till två dokument. Steg fyra handlar om att skapa kategorier som styr datainsamlingen och analysen. Jag har valt att hålla mig till tre kategorier/teoretiska begrepp: Stereotypisering, heteronormativitet och homonormativitet. Dessa begrepp kommer att utgöra kodningsschemat för analysen. Datainsamlingen skedde på ett annorlunda sätt än beskrivet i ECA, något som jag går in närmare på under punkt 5.3 Urval. Steg fem och sex går ut på att jag skulle testa de utvalda kategorierna och eventuellt modifiera dem. I steg sju ska datainsamlingsmetoden beskrivas. Jag har valt att göra en dokumentstudie vilket nämns under punkt 5.1 Metodologi. Efter detta samlades material in och denna process beskrivs i punkt 5.3 Urval. Till sist kommer jag att analysera materialet genom använda mig av exempel och citat som jag kommer att tolka och dra slutsatser ifrån.

5.3 Urval

Först var planen för denna uppsats att analysera beslut från migrationsverket och migrationsdomstolen där hbtq+-asylsökande blivit nekade asyl. Efter etiska överväganden kom jag fram till att det skulle vara svårt att skriva en sammanhängande och djupgående analys med det begränsade handlingsutrymme jag hade då jag varken kunde använda mig av citat eller referera till besluten för att bevara anonymiteten. Jag hade däremot kommit så pass långt i processen att jag hade samlat in besluten, och i dessa beslut såg jag att beslutsfattarna hänvisade till två dokument vid trovärdighetsbedömningen av hbtq+-asylsökandens sexuella läggning. Jag bestämde mig då att ändra uppsatsens riktning och i stället analysera de två dokument som beslutsfattarna hänvisade till. Detta innebär att urvalet i denna studie är målstyrt. I kvalitativ forskning föredras ofta ett målstyrt urval utifrån på studiens syfte och forskningsfråga (Bryman, 2016, s.407). Således fungerar studiens forskningsfråga som en guide gällande vilket material som ska samlas in och användas i studien (ibid, s.408). Studiens

syfte och forskningsfråga har genomgått små modifikationer till följd av materialändringen men dess kärna är praktiskt taget oförändrad.

5.4 Material

Studien kommer använda sig av två rättsliga dokument som material. Dessa är:

- i. ”Migrationsverkets rättsliga ställningstagande angående utredning och prövning av den framåsyftande risken för personer som åberopar skyddsskäl på grund av sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller könsuttryck”

och

- ii. ”UNHCR Guidelines on International Protection No. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity”.

Migrationsverkets rättsliga ställningstagande är från 2021 och trädde i kraft den 25e februari samma år. Ett rättsligt ställningstagande gäller hela myndigheten och ”... utgör Migrationsverkets uttalanden om hur en författning bör tolkas och är styrande för myndighetens medarbetare. De beslutas av chefen för rättsavdelningen. Rättsliga ställningstaganden förs in i en särskild dokumentserie, RS-serie. Dokumentserien är gemensam för hela myndigheten. Beslut om fastställande, ändringar och upphävande av ett rättsligt ställningstagande förs in i beslutsdokumentserien för chefen för rättsavdelningen” (Migrationsverket, 2021, s.1). Specifikt för detta rättsliga ställningstagande är att det ”... ska ge stöd för utredning och bedömning av den framåsyftande risken för personer som åberopar skyddsskäl på grund av faktisk eller tillskriven sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller könsuttryck” (Migrationsverket, 2021, s.4).

UNHCR:s riktlinje fungerar som komplement till 1951-års konvention och versionen jag analyserar kommer från 23e oktober 2012 (UNHCR, 2012, s.1). Dess riktlinjer ”... are intended to provide legal interpretative guidance for governments, legal practitioners, decision makers and the judiciary, as well as UNHCR staff carrying out refugee status determination under its mandate.” (UNHCR, 2012, s.1). Denna riktlinje är specifikt för när sexuell läggning och/eller könsöverskridande identitet eller könsuttryck har åberopats som skyddsgrund.

Båda dokumenten är alltså stöddokument som ska hjälpa beslutsförfattarna med utredning och bedömning i asylprocessen där skyddsgrunden är normavvikande sexuell läggning och/eller könsidentitet.

5.5 Analysens genomförande

Min analytiska process har varit att utgå från de punkter som presenterades under beskrivningen av analysmetoden tidigare i detta avsnitt. Jag började analysprocessen med att bekanta mig med materialet då materialet jag använder mig av inte är något jag själv producerat. Under denna del av processen läste jag materialet utan att på något sätt koda det. Efter att jag kände mig bekväm med materialets innehåll påbörjade jag kodningsprocessen. Jag kodade materialet genom att stryka över meningar som jag ansåg reproducera stereotyper, heteronormativitet och homonormativitet. I analysen kommer jag sedan att analysera materialet utifrån uppsatsens teoretiska begrepp: stereotypisering, heteronormativitet och homonormativitet. För att göra det tydligt i analysen vad det är jag analyserar har jag bestämt mig för att disponera analysen utifrån uppsatsens teoretiska begrepp.

6. Etisk reflektion

I denna del kommer en diskussion kring etik kopplat till både feministisk forskning och till samhällsvetenskaplig forskningsetik.

Feminism anses ha blivit både ett moraliskt och ett etiskt ramverk som guidar forskning (Leavy & Harris, 2019, s.102). Feministisk forskning innebär att inkludera grupper som tidigare exkluderats eller osynliggjorts, att adressera ojämlikheter och orättvisa, ha en positiv påverkan på samhället och aktivt ta avstånd från sexism, rasism, klassicism och homofobi (ibid, s.102–103). hbtq+-personer har länge exkluderats inom forskning (ibid, s.103) och att dessa inkluderas och synliggörs i min forskning gör den bland annat till feministisk. Samtidigt ställdes jag inför ett etiskt dilemma då sexualitet och könsidentitet är ett så pass känsligt ämne att det inte hade varit försvarbart att skapa en studie som bygger på individers erfarenheter gällande deras sexuella läggning eller könsidentitet. Detta innebär att jag, i min forskning, inte kunde ge hbtq+-personer utrymme att göra sina röster hörda utan i stället fokuserar jag på att synliggöra den ojämlikhet och orättvisa som kan finnas i dokument som används av myndigheter vid asylutredningar och asylprövningar av hbtq+-personer.

Inom feministisk forskning är reflexivitet en guide genom forskningsprocessen (Leavy & Harris, 2019, s.103). Att vara reflexiv innebär att forskaren är medveten om sin position genom att reflektera över den samtidigt som forskaren, under forskningsprocessen, situerar sina politiska, personliga, teoretiska och intellektuella själv (ibid). Att makt påverkar forskningsprocessen är också något som reflexivitet adresserar, det vill säga, på vilket sätt

makten som forskaren har påverkar forskningen (ibid). Således är det viktigt att reflektera över hur ens personliga erfarenheter påverkar ens roll som forskare, och det är även viktigt att vara medveten om att kunskapen forskningen generar - och de metodologiska besluten som tas - påverkas av ens roll (ibid). Viktiga frågor att ha i bakhuvudet är *vad* som har hittats i forskningen och *hur* det har hittats samt *vems* röst som hörs och *vem* en pratar för (Leavy & Harris, 2019, s.104). Ett syfte med min forskning är att synliggöra ojämlikhet och orättvisor som hbtq+ asylsökande utsätts för i asylprocessen genom att analysera dessa två stöddokument. Samtidigt är det viktigt att den som läser denna forskning är medveten om att denna kunskap baseras på min röst och min positionella utgångspunkt. Att jag själv identifierar mig som queer innebär att jag kanske upptäcker saker som en heterosexuell person kanske inte hade upptäckt. För den heterosexuelle är kanske vissa av mina upptäckter så pass normaliserat att de inte anser att det är problematiskt medan jag som har befunnit mig i positionen av den Andre på grund av min läggning anser motsatsen. Det är dock viktigt att ha med sig att jag inte pratar för alla hbtq+-personer och jag pratar inte heller för hbtq+-asylsökande.

En grundläggande utgångspunkt för forskningsetiken är informerat samtycke (Eldén, 2020, s.84). Detta innebär att forskaren ska dokumentera samtycket vilket rekommenderas att göras via en informations- och samtyckesblankett och att detta samtycke ska vara frivilligt, uttryckligt och specificerat till ett forskningsprojekt (ibid, s.84–85). Eftersom materialet jag använder mig av är offentligt behövs inget samtycke i denna studie. Jag använder mig inte heller av människor i min studie vilket innebär att många av de etiska dilemman och reflektioner som forskare ofta ställs inför inte är applicerbara på denna studie. Det som däremot är viktigt är det ansvar som jag som forskare har gentemot forskningen, forskarsamhället och samhället i övrigt (Eldén, 2020, s.71). Å ena sidan berör detta diskussioner kring fusk och akademisk hederlighet (ibid) men på ett mer fundamentalt plan handlar detta om att jag som forskare sätter mig in i det forskningsfältet jag befinner mig i och redogör, på ett korrekt sätt, för tidigare forskning som finns samt att vara inläst på fältet så att jag inte gör något som redan har gjorts (ibid, s.72). Detta har jag gjort vilket går att läsa under rubriken ”forskningsfältet”.

7. Analys

Denna del kommer att utgöra studiens analys. Analysen är uppdelad i tre underrubriker som följer uppsatsens teoretiska ramverk. Således kommer analysen ta avstamp i hur dokumenten kan analyseras utifrån stereotypisering för att sedan gå in på heteronormativitet, och till sist homonormativitet. Analysen kommer även, utöver de teoretiska begreppen, förankras i den tidigare forskningen som presenterades i uppsatsens inledningsdel när det är möjligt.

7.1 Stereotypisering

Jag kommer att utgå både ifrån idén att stereotypisering sker genom maktutövningen där den dominanta gruppen applicerar sina normer på den underordnade gruppen, samt idén att stereotyper reducerar människor till lätt ihågkomliga karaktärsdrag vilket leder till skapandet av den Andre och exkludering av individer som anses vara avvikande (Hall, 1997, s.249, 258). Detta då jag fann att både dokumentet från Migrationsverket och dokumentet från UNHCR stereotypiserar hbtq+-personer utifrån ett västerländskt perspektiv och applicerar västerländska stereotyper på icke-västerländska människor, samt att de även reducerar hbtq+-personer till karaktärsdrag som anses vara ”naturliga”.

I både Migrationsverkets rättsliga ställningstagande och UNHCR:s riktlinje finns det teman som utredarna rekommenderas att följa vid asylutredning och asylprövning.

Migrationsverkets rättsliga ställningstagande utgår ifrån de teman som skrivs i UNHCR:s riktlinje (Migrationsverket, 2021, s.7) vilket innebär att de stereotypa uppfattningar som dessa teman utgår ifrån kommer från UNHCR från början. Det innebär också att dessa två dokument överlappar varandra i detta avseende. I UNHCR:s riktlinje rekommenderas utredare att:

Exploring elements around the applicant’s personal perceptions, feelings and experiences of difference, stigma and shame are usually more likely to help the decision maker ascertain the applicant’s sexual orientation or gender identity, rather than a focus on sexual practices. (UNHCR, 2012, s.15).

Utredaren rekommenderas alltså att lägga fokus på att utforska asylsökandens känslor, erfarenheter och personliga uppfattningar kring att vara annorlunda, stigma och skam. Detta då UNHCR menar att det är större sannolik att detta hjälper utredaren att avgöra huruvida asylsökanden faktiskt tillhör samhällsgruppen hbtq+. Att asylsökanden förväntas ha erfarenhet av att känna sig annorlunda och har personliga erfarenheter av stigma och skam bygger på stereotypisering av hbtq+-personer där deras läggning eller normavvikande könsidentitet har skapat negativa känslor och erfarenheter vilket de ska kunna reflektera och tänka kring.

I Migrationsverkets rättsliga ställningstagande så står det liknande som i UNHCR:s riktlinje:

” En bra utgångspunkt för utredningen i denna del är hur personen beskriver sig själv.”

(Migrationsverket, 2021, s.7).

Det poängteras att hur en person beskriver sig själv kan påverkas av olika faktorer såsom sociokulturell bakgrund, kön, ålder, religion och eventuella känslor av skam på grund av läggning eller könsidentitet (Migrationsverket, 2021, s.7), således finns det inte ett universellt sätt som en hbtq+-person beskriver sig själv. Att då utgå från hur personen beskriver sig själv för att bedöma huruvida denne har gjort sin läggning eller normavvikande könsidentitet sannolik är ironiskt. Hur skulle hbtq+-personens beskrivning av sig själv vara en bra utgångspunkt när beskrivningen påverkas av en rad yttre faktorer? Detta visar att migrationsverket har en tydlig förväntan kring hur hbtq+-asylsökanden ska beskriva sig själva, men att detta är något de försöker dölja genom att tydligt ta avstånd från idén att det skulle finnas ett universellt sätt att beskriva sig själv.

Både i UNHCR:s riktlinje och i Migrationsverkets rättsliga ställningstagande inkluderas en lista som ska hjälpa utredaren i sin bedömning om huruvida hbtq+-asylsökanden har gjort sin tillhörighet till samhällsgruppen hbtq+ sannolik (UNHCR, 2012, s.16; Migrationsverket, 2021, s.7). Denna lista visar på att det finns en förväntning på hur asylsökanden ska berätta om och förklara sin läggning eller könsidentitet för att göra sig trovärdig, och avviker den från eller inte kan följa denna punktlista finns det risk för att deras trovärdighet ifrågasätts. Att både UNHCR och Migrationsverket visar att de är medvetna om att upplevelserna är högst individuella och påverkas av flertalet faktorer samtidigt som de inkluderar en lista still stöd för trovärdighetsbedömningen är återigen motsägelsefullt. De försöker att ta avstånd från stereotypisering i samma veva som de använder sig av stereotypisering vid trovärdighetsbedömningen.

En fråga som borde ställas är vad denna lista baseras på. Listan baseras på en västerländsk syn på hbtq+-personer då acceptansen av hbtq+-personer är splittrad där det majoriteten av de länder som accepterar hbtq+ är västerländska (Poushter & Kent, 2020). Detta innebär att stereotypiseringen av hbtq+-personer sker utifrån ett etnocentriskt synsätt (Hall, 1997, s.258) där västerländska stereotyper av hbtq+-personer används för att bedöma huruvida icke-västerländska asylsökande har gjort sin läggning eller normavvikande könsidentitet sannolik. Bevisningen av sin sexuella läggning är något som tidigare forskning har beskrivit som en svårighet för hbtq+-flyktingar och asylsökanden att få asyl (Lewis, 2013, s.178). Att det blir

svårt för hbtq+-asylsökanden att bevisa sin sexualitet är inte konstigt då de som icke-västerländska inte har förutsättningarna att passa in under de västerländska stereotyper som trovärdighetsbedömningen baseras på. Att asylgrunden är så pass ny innebär också att hbtq+-asylsökanden har svårt att översätta sina erfarenheter på ett sådant sätt som godkänns av staten där de söker asyl (Lewis, 2013, s.176). Svårigheterna med att översätta sina erfarenheter så att de godkänns samt att inte passa in under de västerländska stereotyperna av hbtq+-personer innebär en ökad risk för att bli deporterade, således lever dessa hbtq+-asylsökanden med en påtaglig känsla av deportabilitet (Lewis, 2013, s.177). Konsekvenserna av detta blir att dokumenten såväl som de västerländska kulturella normerna producerar hbtq+-asylsökandens olaglighet vilken förstärks av en märkbar känsla av deportabilitet (De Genova, 2004). För hbtq+-flyktingar och asylsökanden innebär detta en markant påverkan på deras mentala hälsa (Lewis, 2013, s.185).

Tidigare forskning visar även att det är svårt för handläggare på migrationsverket att avgöra huruvida en hbtq+-asylsökande har gjort sin sexualitet sannolik (Wimark & Hedlund, 2017, s.73). Sannolikt beror detta på att listan som används vid trovärdighetsbedömningen är baserad på en västerländsk stereotyp och är således inte alltid applicerbar under asylprövningar och asylutredningar. Samtidigt fungerar denna lista som en sorts bekräftelse på det Lewis (2013, s.178) kom fram till – att ju mer hbtq+-asylsökanden passar in under de stereotyper som finns, desto större sannolikhet är det att de får asyl då det är större sannolikhet att de ”klarar” den trovärdighetsbedömning som Migrationsverket genomför.

På en mer individriktad nivå finns det förutfattade meningar om att homosexuella män är feminina. I UNHCR:s riktlinje står det under terminologi om homosexuella män att de har: ”... defied masculine privilege by adopting roles and characteristics viewed as “feminine”...” (UNHCR, 2012, s.4).

UNHCR utgår alltså ifrån den stereotypa uppfattningen att homosexuella män ska vara feminina i sitt sätt att existera. Att skriva att de har utmanat maskulint privilegium genom att anta karaktärsdrag som anses vara feminina skapar en splittring där det maskulina är det normala och innefattar de karaktärsdrag som män förväntas anta och det feminina är det onormala och avvikande (Hall, 1997, s.258). Stereotypiseringen resulterar således i att homosexuella män blir den Andre i förhållande till heterosexuella män som är det normala (ibid). Samtidigt som de tydligt stereotypiserar homosexuella män i citat ovan, skriver de i den föregående meningen:

”It is important, however, to avoid assumptions that all gay men are public about their sexuality or that all gay men are effeminate” (UNHCR, 2012, s.4).

Här menar UNHCR att det är fel att anta att alla homosexuella män är feminina men i meningen efter menar de att homosexuella män har motsatt sig maskulint privilegium genom att anta roller och karaktärsdrag som anses vara feminina. UNHCR motsäger sig själva genom att först motsätta sig användningen av stereotyper av homosexuella män för att i nästa mening använda sig av stereotyper för att förklara på vilket sätt homosexuella män riskerar att bli utsatta.

Intressant är dock att denna typ av stereotypisering endast sker av homosexuella män och inte homosexuella kvinnor eller bisexuella individer. Kanske kan detta ha att göra med att attityden mot icke-heterosexuella män är mer negativ än mot icke-heterosexuella kvinnor (Bettinsoli et al., 2020)?

7.2 Heteronormativitet

Skapandet och existensen av dessa två stöddokument är i sig en reproduktion av det heteronormativa systemet. Rosenberg (2002, s.100) tog upp att heteronormativitet i forskningssammanhang syftar på de olika aktörer som upprätthåller heterosexualitet som något naturligt, normalt och universellt. I och med att migrationsverket skapade ett rättsligt ställningstagande angående hur asylutredningen och asylprövningen för hbtq+-asylsökande och UNHCR skapade ett guidande dokument som även det ska hjälpa asylutredningen och asylprövningen för hbtq+-flyktingar och asylsökande, bidrar de till att upprätthålla heterosexualitet som naturligt och normalt, och där homosexualitet (och bisexualitet) och normavvikande könsidentitet per automatik blir något avvikande och onormalt som behövs utvärderas, prövas och bevisas.

Dessa två dokument utgår ifrån att den som söker asyl och identifierar sig som hbtq+ måste förklara sin sexuella läggning eller könsidentitet vilket återigen beror på att heterosexualitet är det naturliga och önskvärda. Den avvikande individen, som identifierar sig inom ramen av hbtq+, behöver således utförligt och på ett nyanserat sätt kunna förklara sin läggning och/eller normavvikande könsidentitet samt hur denne kom till insikt om den. I UNHCR:s ”Guidelines on International Protection No. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity ” i artikel 62 står det att utforskning av ansökandens personliga uppfattningar, erfarenheter och känslor av att vara annorlunda, stigma och skam är mer sannolikt att hjälpa beslutsfattaren att avgöra ansökandens sexuella läggning eller

könsidentitet snarare än att fokusera på sexuella handlingar (UNHCR, 2012, s.15). Detta handlar alltså om hur utredaren ska komma till insikt om huruvida asylsökanden har gjort sin sexualitet eller normavvikande könsidentitet sannolik. Detta innebär att personer som söker asyl behöver förklara hur de blev medvetna om sin sexuella läggning och/eller könsidentitet, vilket är en följd av den rådande heteronormativa ordningen (Rosenberg, 2002, s.102). Det beror på att homosexualitet ständigt behöver förklaras på grund av att heterosexualiteten är normen (ibid).

I Migrationsverkets ”rättsliga ställningstagande angående utredning och prövning av den framåsyftande risken för personer som åberopar skyddsskäl på grund av sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller könsuttryck” under rubrik 4.1 ”Tillhörighet till grupp” står det:

”... den sökande göra sin tillhörighet till en grupp som riskerar förföljelse på grund av faktisk eller tillskriven sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller könsuttryck sannolik.” (Migrationsverket, 2021, s.6).

Migrationsverket tydliggör att det inte är läggningen eller den könsöverskridande identitet som ska göras sannolik utan att det är tillhörigheten till denna grupp som ska göras sannolik (Migrationsverket, 2021, s.6). Precis som i citatet från UNHCR läggs ansvaret på den asylsökande att göra sin tillhörighet till samhällsgruppen hbtq+ sannolik och det är upp till denne och förklara sin läggning eller könsöverskridande identitet då den avviker från heteronormen (Rosenberg, 2002, s.102).

Ett annat sätt som heteronormativiteten görs tydlig är att det i Migrationsverkets rättsliga ställningstagande står att homosexuella och bisexuella utgör en särskild samhällsgrupp och att de som avviker från den traditionella kvinnliga och manliga könsnormen utgör en särskild samhällsgrupp som kretsar runt begreppet kön (Migrationsverket, 2021, s.6). I denna kategorisering skapas ett ’vi’ och ett ’dem’ där samhällsgruppen som kretsar runt homosexualitet och bisexualitet samt samhällsgruppen som kretsar runt begreppet kön blir ’dem’ medan de som faller in under heterosexualitet och inte har en avvikande könsnormsbeteende blir ’vi’ (Rosenberg, 2002, s.102). Just begreppet **särskild** i Migrationsverkets rättsliga ställningstagande skapar en andrefiering av homosexuella och bisexuella samt de som avviker från traditionella manliga och kvinnliga könsnormer vilket gör dessa två samhällsgrupper till ’dem’ (ibid, s.101-102).

I UNHCR:s riktlinje under artikel 8 definieras sexuell läggning på följande sätt:

“each person’s capacity for profound emotional, affectional and sexual attraction to, and intimate relations with, individuals of a different gender or the same gender or more than one gender” (UNHCR, 2012, s.3).

Att ”different gender” kommer först och ”same gender” kommer som nummer två och till sist ”more than one gender” speglar den hierarkiska ordningen som heteronormativiteten skapar. Där olika kön, det vill säga, heterosexualiteten, är det som är normalt och mest förekommande medan samkönad sexualitet, eller homosexualitet, inte är lika förekommande eller ses som normalt. Bisexualitet däremot ifrågasätter tvåsamhetsnormen vilket är anledningen till att den sexuella läggningen är mindre accepterad än homosexualitet. Att homosexualitet är mer accepterat än bisexualitet är något som även konstaterades i tidigare forskning. Wikström och Hedlund (2017, s.84–85) fann att levnadsformer som avviker från tvåsamhetsnormen ofta exkluderas i lagstiftningen. I det här fallet blir bisexualitet inte exkluderat men kommer sist i uppräkningsordningen av sexuella läggning. I det heteronormativa systemet förespråkas, förutom heterosexualitet, även tvåsamhet och eftersom homosexualitet inte ifrågasätter tvåsamhetsnormen blir den mer accepterad än bisexualitet (Wikström & Hedlund, 2017, s.84).

Punkterna som utredaren kan använda sig av vid trovärdighetsbedömningen handlar om bland annat asylsökandens barndom och känslor av att vara annorlunda som barn (om asylsökanden fått insikt om sin läggning som barn) (UNHCR, 2012, s.16) där det förväntas att hbtq+-person ska känna sig annorlunda på grund av att de inte är heterosexuella eller en cisperson. En annan punkt handlar om hur asylsökanden kom till insikt om sin läggning och processen av att ”komma ut” och att diskussion om detta kan vara fruktbart för att asylsökanden ska prata mer om sin identitet (ibid). Att ”komma ut” innebär inte nödvändigtvis att asylsökanden har kommit ut till omvärlden utan det kan också innebära att hen har kommit ut till sig själv (ibid). Förväntningen att hbtq+-personer ska ”komma ut” och ha gått igenom process där de kommit till insikt att de är hbtq+ tyder på att hbtq+ anses vara avvikande medan heterosexualitet är det naturliga och vanliga. Detta då förväntningen att ”komma ut” enbart läggs på hbtq+-personer och inte på heterosexuella.

Att skapa och tillämpa dessa dokument, är som tidigare nämnt, ett sätt att reproducera heteronormativitet. Reproduktionen av heteronormativitet får som konsekvens att den bidrar till skapandet av migranternas olaglighet då den juridiska utformningen av ”olaglighet” involverar skapandet och tillämpningen av migrationspolicys (De Genova, 2004). Enligt det som påpekats tidigare är denna ”olaglighet” starkt sammankopplad med deportabilitet (Lewis, 2013, s.185; De Genova, 2004, s.161). Detta innebär att produktionen av hbtq+-

asylsökandens olaglighet signaleras av att de konstant lever med risken och känslan av att kunna bli deporterade. Således måste hbtq+-asylsökanden kunna förklara och berätta om sin läggning eller könsidentitet på ett sådant sätt som godtas av Migrationsverket på grund av den rådande hierarkiska heterosexuella ordningen. Om de inte kan göra det, deporteras de på grund av att de inte gjort sin tillhörighet till samhällsgruppen hbtq+ sannolik.

7.3 Homonormativitet

På samma sätt som heteronormativiteten reproduceras i dessa dokument reproduceras även homonormativitet. Det finns en stark koppling mellan stereotypisering, heteronormativitet och homonormativitet då stereotypiseringen av hbtq+-personer måste baseras på någonting. Alltså, stereotypiseringen baseras på västerländska stereotyper och dessa stereotyper baseras på vilka hbtq+-personer som är önskvärda vilket bestäms av heteronormativiteten och homonormativiten. Listan över teman som kan användas vid trovärdighetsbedömningen som existerar i både det rättsliga ställningstagandet från migrationsverket och dokumentet från UNHCR utgår som sagt sannolikt från västerländska ideal. Homonormativiteten förespråkar en viss typ av homosexuell - den vita, homosexuella som är antingen en feminin kvinna eller en maskulin man (O'Brien, 2015, s.794). Det ideal som homonormativiteten förespråkar faller i linje med det västerländska idealet av vad en hbtq+-person ska vara vilket innebär att det är en särskild typ av hbtq+-person som förespråkas i respektive dokument. Att Sverige och västvärlden är mest hbtq+ vänliga leder oss därmed till frågan – vilken hbtq+-person är det som de är öppna och välkomnande mot? Listan som används för att göra trovärdighetsbedömningen förespråkar indirekt den Hbtq+-person som faller i linje med den Hbtq+-person som homonormativiteten förespråkar. Således exkluderas - eller det blir i alla fall svårare - för de som inte passar in i denna ram vilket, i alla fall majoriteten av alla asylsökanden inte gör.

Homonormativiteten innebär att vissa hbtq+-person är mer värda asyl än andra (O'Brien, 2015, s.794). I dokumenten från både UNHCR och Migrationsverket utgår trovärdighetsbedömning från att den som söker asyl ska kunna beskriva och prata om sin sexuella läggning eller normavvikande könsidentitet på ett sådant sätt som gör att utredaren i respektive asylutredning och asylprövning känner att asylsökanden har gjort sin tillhörighet till samhällsgruppen hbtq+ sannolik.

I Migrationsverkets rättsliga ställningstagande står det följande:

”För många kan det vara svårt att prata om frågor som rör sexuell läggning och könsidentitet” (Migrationsverket, 2021, s.7).

Migrationsverket visar själva att de är medvetna om att de som söker asyl kan ha svårt att ha en diskussion om sin sexuella läggning eller könsidentitet. Samtidigt måste den som söker asyl prata om detta för att deras trovärdighet inte ska ifrågasättas. Detta innebär att den som är ”värd” att få asyl är den som kan prata och svara på frågor om sin läggning eller könsidentitet på det sätt som Migrationsverket och UNHCR förväntar sig.

UNHCR skriver att:

”Many lesbian, gay or bisexual applicants come from countries of origin in which consensual same-sex relations are criminalized.” (UNHCR, 2012, s.8).

Att hbtq+-asylsökanden kommer från länder där samkönade relationer är olagliga bidrar till svårigheten att prata om sin läggning eller könsidentitet vilket gör det svårt för dessa individer att ge utvecklade svar angående sin läggning eller könsidentitet som godtas av Migrationsverket (Lewis, 2013, s.176). Migrationsverkets trovärdighetsbedömning, som utgår från att sökanden ska diskutera och förklara sina känslor och erfarenheter om hur denne kom till insikt om sin läggning eller könsidentitet (Migrationsverket, 2021, s.7; UNHCR, 2012, s.15), är således inte utformad för att dessa individer. Eftersom dessa hbtq+-asylsökanden inte kan prata om sin läggning eller könsidentitet har de, enligt Migrationsverket, inte gjort sin tillhörighet till samhällsgruppen hbtq sannolik vilket innebär att de inte får asyl. Kanske beror detta på att de som kommer från nationer som är anti-hbtq+ direkt blir stämplade som den hatfulle Andre och på grund av att den hatfulle Andre och homosexuella är dikotomier är dessa queer inte önskvärda därmed inte ”värda” att få asyl (Haritaworn, 2015, s.26)? Detta innebär att dessa hbtq+-asylsökanden lever med en mer påtaglig känsla av deportabilitet än de som kommer från nationer där samkönad sexualitet är lagligt.

I trovärdighetsbedömningen kan frågor kring familjeliv och relationer ställas, däremot ska frågor kring sexuella erfarenheter och handlingar inte beröras (Migrationsverket, 2021, s.7). Att fokus ska ligga på frågor kring familjeliv och relationer snarare än sexuella erfarenheter och handlingar kan kopplas till att homosexuella förväntas följa de traditionella heterosexuella familjevärderingar där stor vikt läggs på just familjeliv och relationer (O’Brien, 2015, s.794). Detta kan återigen kopplas till vilken typ av hbtq+-person som västvärlden och Sverige vill ta in i sina länder och vilka hbtq+-personer som de avstår från att ta in. Det här följer migrationslagstiftningens inkludering gällande hbtq+-personer som Wikström och Hedlund

(2017) diskuterar där, de som anpassar sig efter de traditionella heterosexuella familjevärderingarna inkluderas medan de som inte gör det exkluderas.

Reproduktionen av homonormativitet resulterar i liknande konsekvenser som för reproduktionen av heteronormativitet. Skillnaden är att homonormativiteten skapar en klyfta mellan hbtq+-personer (Duggan, 2003, s.50) jämfört med heteronormativiteten som skapar en uppdelning mellan heterosexuella och homosexuella (Rosenberg, 2002, s.101). Detta betyder att de queers som är önskvärda, det vill säga de vita som har en könsanpassat beteende, har större sannolikhet att få asyl vilket innebär att dessa individer inte ses som olagliga på samma sätt som de icke-önskvärda hbtq+-personerna. Således lever de hbtq+-personer som inte passar in under vad homonormativiteten förespråkar med en mer påtaglig känsla av deportabilitet än de hbtq+-personer som är önskvärda queers. Samtidigt resulterar heteronormativiteten i att deportabiliteten ständigt är närvarande för dessa hbtq+-asylsökande men homonormativiteten medför att den inte är lika påtaglig hos alla hbtq+-asylsökande.

8. Sammanfattande diskussion

Denna studie ämnar - som tidigare nämnts - besvara hur stereotyper, heteronormativitet och homonormativitet reproduceras i två dokument som guidar asylprocessen för hbtq+-asylsökande. Den ämnar också undersöka vad konsekvenserna av reproduktionen av stereotyper, heteronormativitet och homonormativitet blir. Under denna rubrik kommer den avslutande diskussionen. Uppsatsens analysdel kommer att sammanfattas där det viktigaste kommer att tas upp för att dra slutsatser med syfte att besvara uppsatsens två forskningsfrågor.

Stereotyper reproduceras i både Migrationsverkets rättsliga ställningstagande och i UNHCR:s riktlinje. I båda dokumenten motsätter sig skaparna användandet av stereotyper i asylprocessen, samtidigt som stödet i dokumenten bygger på stereotypisering av hbtq+-personer. Det framgår tydligt att både UNHCR och Migrationsverket har förväntningar på hur asylsökanden ska bete sig och vilka känslor och reflektioner som asylsökanden ska ha för att deras samhörighet till samhällsgruppen hbtq+ ska anses vara sannolik. Stereotypiseringen av hbtq+-personer manifesteras på olika sätt. En metod är att reducera homosexuella män till ett fåtal förenklade och grundläggande karaktärsdrag genom att hävda att de har utmanat maskulint privilegium genom att anamma karaktärsdrag som betraktas som feminina (Hall, 1997, s.246; UNHCR, 2012, s.4). Även om UNHCR medvetet erkänner att inte alla homosexuella män är feminina i sin existens, reproducerar de ändå stereotypen att så är fallet.

Dessutom antar dokumenten en etnocentrisk synvinkel genom att tillämpa och reproducera en västerländsk stereotyp av hbtq+-personer på icke-västerländska hbtq+-asylsökande

Både UNHCR:s riktlinje och Migrationsverkets rättsliga ställningstagande reproducerar heteronormativitet. Å ena sidan genom att de har skapats och tillämpats och å andra sidan genom att skapa ett 'vi' och ett 'dem' där heterosexuella är 'vi' och homosexuella är 'dem' (Rosenberg, 2002, s. 102). Reproduktionen av heteronormativiteten speglas även i ordningen vardera sexuella läggning nämns där bisexualitet är mer avvikande än homosexualitet på grund av att den avviker från både heterosexualiteten och tvåsamhetsnormen (Wikström & Hedlund, 2017, s.84–84).

Båda dokumenten reproducerar homonormativitet genom att stereotyperna av hbtq+-personer bygger på västerländska ideal. De eftersträvar värda homosexuella som framställs är inte de hbtq+-personer som söker asyl. Detta beror på att homonormativiteten betonar vithet och könsnormer, vilket leder till att hbtq+-personer som avviker från dessa normer blir andrefierade och stämplas som hatfulla (Haritaworn, 2015, s.127; O'Brien, 2015, s.794). Eftersom den hatfulle Andre och homosexuella framställs som dikotomier (Haritaworn, 2015, s.26), blir det omöjligt för dessa queers att existera. Dessutom följer fokuset på familjeliv och vänner de heteronormativa traditionerna, vilket resulterar i att de som inte uppfyller dessa förväntningar inte beviljas asyl eftersom de inte anses vara önskvärda queers.

Konsekvenserna blir att hbtq+-asylsökanden lever med en påtaglig känsla av deportabilitet samtidigt som deras "olaglighet" konstrueras. Att reproducera västerländska stereotyper av hbtq+-personer och applicera dessa på icke-västerländska asylsökanden medför en minimal chans att få asyl för dessa individer. Detta resulterar i känslor av hopplöshet för asylsökanden då chansen att få en trygg framtid blir nästintill obefintlig (Lewis, 2013, s.185). Skapandet och tillämpningen av dessa dokument skapar hbtq+-asylsökandens olaglighet (De Genova, 2004). Detta innebär att dokumentens existens å ena sidan reproducerar heteronormativiteten och å andra sidan skapar olaglighet vilket hänger samman med deportabilitet (Lewis, 2013, s.185). Deportabiliteten blir även extra närvarande hos de hbtq+-asylsökanden som exkluderas av den homonormativa ordningen som reproduceras i dokumenten på grund av de västerländska stereotyperna.

9. Förslag till ytterligare forskning

Med denna uppsats som bakgrund kan ytterligare forskning fokusera på att exempelvis undersöka hbtq+-asylsökandens upplevelser av asylutredningen och asylprövningen. Detta

genom genomförandet av kvalitativa intervjuer där deras erfarenheter synliggörs och deras röster görs hörda. Känner de själva att kulturella fördomar relaterade till stereotyper, heteronormativitet och homonormativitet är närvarande i processen? Dock kan detta innebära vissa etiska svårigheter i och med att det är ett så pass känsligt ämne. Det hade även varit intressant att intervjua utredarna som arbetar med asylutredning och asylprövning och i stället analysera deras erfarenheter av systemet och huruvida de anser att dessa kulturella fördomar är närvarande.

10. Dokumenten

Migrationsverket (2021) *Rättsligt ställningstagande angående Utredning och prövning av den framåtsyftande risken för personer som åberopar skyddsskäl på grund av sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller könsuttryck*, RA/044/2021. Available at:

<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=45289> (Accessed: 28 April 2023)

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR) (2012) *Guidelines on International Protection No. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees*, HCR/GIP/12/01. Available at:

<https://www.refworld.org/docid/50348afc2.html> (Accessed: 2 May 2023)

11. Referenslista

Andersson, E. (2019) *Tillförlitliga kriterier? En granskning av Migrationsverkets tillförlitlighetsbedömningar av asylberättelser*. Stockholm: Rådgivningsbyrån för asylsökanden och flyktingar. Available at: https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2019/06/resources_tillforlitliga-kriterier-webb.pdf (Accessed: 18 May 2023).

Asylrättscentrum (2023) *Asylprocessen*, Asylrättscentrum. Available at:

<https://sweref.org/asylprocessen-2/> (Accessed: 16 May 2023).

Bettinsoli, M.L., Suppes, A. and Napier, J.L. (2020) ‘Predictors of attitudes toward gay men and lesbian women in 23 countries’, *Social Psychological and Personality Science*, 11(5), pp. 697–708. <https://doi.org/10.1177/1948550619887785>.

Brännström, Leila (2017) Juridik som politik och om behovet av kritik. I Hall, P. & Pelling, L. (red.) *Rätten till rättvisa: Om utsatta människors rättigheter och tillgång till rättvisa*. Premiss förlag, s. 60-75.

De Genova, N. (2004) ‘The legal production of Mexican/migrant “illegality”’, *Latino Studies*, 2(2), pp. 160–185. Available at: <https://doi.org/10.1057/palgrave.lst.8600085>.

Bowen, G. (2009) “Document analysis as a qualitative research method,” *Qualitative Research Journal*, 9(2), pp. 27–40. Available at: <https://doi.org/10.3316/qrij0902027>.

Bryman, A. (2016) *Social Research Methods*. New York, NY: Oxford University Press.

Duggan, L. (2003) *The twilight of equality? Neoliberalism, cultural politics and the attack on democracy*. Boston, Massachusetts: Beacon Press.

Eldén, S. (2020) *Forskningsetik: Vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Lund: Studentlitteratur AB.

Erlanger, S. and Anderson, C. (2022) How the far right bagged election success in Sweden. *The New York Times*. Available at:

<https://www.nytimes.com/2022/09/17/world/europe/sweden-far-right-election.html>

(Accessed: March 23, 2023).

European Commission (2023) *Country responsible for asylum application (Dublin Regulation), Migration and Home Affairs*. Available at: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/common-european-asylum-system/country-responsible-asylum-application-dublin-regulation_en (Accessed: April 21, 2023).

Friends (2023) *Lär Dig Mer om HBTQ+*. Available at:

<https://friends.se/kunskapsbanken/fakta/vad-ar-HBTQ+/> (Accessed: March 25, 2023).

Gröndahl, A. (2020) *Avslagsmotiveringar i hbtqi-asylärenden. En rättsutredning av Migrationsverkets, migrationsdomstolarnas och Migrationsöverdomstolens prövning av sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck*. RFSL. Available at: <https://www.rfsl.se/wp-content/uploads/2020/11/Rapport-AVSLAGSMOTIVERINGAR-I-H-BTQI-ASYLA%CC%88RENDEN-2020.11.09-1.pdf> (Accessed: 18 May 2023)

Hall, S. (1997) *Representation: Cultural representations and signifying practices*. London: Sage.

Hall, S. (2013) *Representation: Cultural representations and signifying practices*. 2nd ed. London: Sage.

Haraway, D. (2016). Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective. I Jaggar, A.M. (red.) *Just Methods: An interdisciplinary feminist reader: Supplemented with a new introduction and chapter on learning from Practice*. New York: Routledge, ss. 346–352.

Haritaworn, J. (2015) *Queer Lovers and hateful others: Regenerating violent times and places*. London: Pluto Press.

Jaggar, A.M. (2016) *Just methods: An interdisciplinary feminist reader: Supplemented with a new introduction and chapter on learning from Practice*. New York: Routledge.

Justitiedepartementet (2023) *Regeringens Första 100 dagar: Migration*. Available at: <https://www.regeringen.se/artiklar/2023/01/regeringens-forsta-100-dagar-migration/> (Accessed: March 23, 2023).

Leavy, P. and Harris, A. (2019) *Contemporary feminist research from theory to practice*. New York, NY: Guilford Press.

Lewis, R. (2013) "Deportable subjects: Lesbians and political asylum," *Feminist Formations*, 25(2), pp. 174–194. Available at: <https://doi.org/10.1353/ff.2013.0027>.

Migrationsverket (2022a) *Asylregler, Migrationsverket*. Available at: <https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Att-ansoka-om-asyl/Asylregler.html> (Accessed: April 21, 2023).

Migrationsverket (2022b) *Lagar Som Styr prövningen, Migrationsverket*. Available at: <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Vart-uppdrag/Styrning-och-uppfoljning/Lagar-som-styr-provningen.html> (Accessed: April 21, 2023).

O'Brien, J (2015). Heterosexism and Homophobia. I Wright, J. (red.) *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*. Elsevier Ltd, ss. 790–795.

Poushter, J. and Kent, N. (2020) *The Global Divide on Homosexuality Persists*. Washington: Pew Research Center. Available at: <https://www.pewresearch.org/global/2020/06/25/global-divide-on-homosexuality-persists/> (Accessed: May 09, 2023).

Price, A. (2022) AKQA lyfter fram Hbtq+-flyktingar för West Pride: "Det som borde vara en självklarhet är förenat med livsfara". *Resumé*. Available at: <https://www.resume.se/marknadsforing/kampanj/akqa-lyfter-fram-hbtq-flyktingar-for-west-pride-det-som-borde-vara-en-sjalvklarhet-ar-forenat-med-livsfara/> (Accessed: April 3, 2023).

RFSL (2021) *HBTQ+i*. Available at: <https://www.rfsl.se/HBTQ+i-fakta/HBTQ+i/> (Accessed: March 25, 2023).

Rosenberg, T. (2002) *Queerfeministisk Agenda*. Stockholm: Atlas.

SFS 2005:716. *Utlänningslag*. Stockholm: Justitiedepartementet L7

UNHCR (2023) *FN:s flyktingkonvention, Sverige för UNHCR FN:s flyktingorgan*. Available at: <https://www.sverigeforunhcr.se/flykting/fns-flyktingkonvention> (Accessed: 21 April 2023).

Valmyndigheten (2023a) *Valresultat 2010, Valresultat / Valmyndigheten*. Available at: <https://www.val.se/valresultat/riksdag-region-och-kommun/2010/valresultat.html> (Accessed: 23 March 2023).

Valmyndigheten (2023b) *Valresultat 2022, Valresultat / Valmyndigheten*. Available at: <https://www.val.se/valresultat/riksdag-region-och-kommun/2022/valresultat.html> (Accessed: 23 March 2023).

Westling, F. (2022) M, KD Och L bildar regering – SD blir stödparti. *Aftonbladet*. Available at: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/0QOE6M/ulf-kristersson-slutrapporterar-till-talmannen> (Accessed: March 23, 2023).

Wikström, H. (2014) “Gender, culture and epistemic injustice: the institutional logic in assessment of asylum applications in sweden,” *Nordic Journal of Migration Research*, 4(4), p. 210. Available at: <https://doi.org/10.2478/njmr-2014-0024>.

Wilson, A. (2019) LGBT Travel index puts Sweden top, and warns against some popular destinations. *Guardian News and Media*. Available at: <https://www.theguardian.com/travel/2019/nov/22/lgbt-travel-index-puts-sweden-top-and-warns-against-some-popular-destinations> (Accessed: March 25, 2023).

Wimark, T. and Hedlund, D. (2017) “Samlevnad som ideologi I Migrationslagstiftningen,” *Sociologisk Forskning*, 54(1-2), pp. 69–90. Available at: <https://doi.org/10.37062/sf.54.18206>.